

2Benim Pofuduk Foklarım...

7Burada Neler Oluyor?

8Kardan Adamın Burnu Nerede?

12Bu Kavanozun İçinde Kar Yağıyor!

14Karda Yürürüm, İzimi Belli Ederim!

16Bu Ayak İzleri Kimin?

17Saklambaç

18Şu Ayaklara Bak!

22Her Yer Karla Kaplandığında...

25Çok Merak Ediyorum

26Haydi Mutfığa

28Çakçak Keşfediyor

30Küçük Eller İşbaşında

32Kırçıl'ın Seçtikleri

2

17

22

26

Benim Pofuduk Foklarım...

Burada gördüğün foklara "çizgili fok" deniyor. Her ilkbaharda yavru foklar doğuyor. Yavru fokların kürkleri bembeyaz. Bu sayede karların üzerinde kolayca saklanıyorlar. Kabarık tüyleri onları soğuktan koruyor. Anneleri onları besliyor, bakımlarını yapıyor. Bu pofuduk fokların böyle sakin durduğuna bakma, o kadar çok ses çıkartıyorlar ki...

Doğduktan çok kısa bir süre sonra yavru fokların kürklerinin rengi değişmeye başlıyor. Bu yavrunun vücudunda on güne kadar hiç beyaz tüy kalmayacak. İşte o zaman, kendi başına yaşamayı da öğrenmiş olacak.

İşte çizgili fokların yaşadığı bölge!

Bu sayfalarda gördüğün foklar Kuzey Kutup Bölgesi'nde yaşıyor. Kuzey Kutup Bölgesi Dünyamızın en üst kısmına deniyor.

visualphotos

Yavru çizgili foklar, günün çoğunu uyuyarak geçiriyorlar. Sık sık da karınlarını doyuruyorlar. Ne yediklerini merak ediyor musun? Elbette annelerinin sütünü emiyorlar. Bu süt onların hızla büyümesini sağlıyor. Üstelik süt emdikçe bedenlerinde bol bol yağ birikiyor. Böylece soğuktan daha kolay korunuyorlar.

visualphotos

visualphotos

Foklar karada çok yavaş hareket ederler. Ön ayaklarından güç alırlar ve bedenlerini öne doğru iterler. Böyle ilerlemeyi sen de deneyebilirsin.

Foklar, vücutlarının biçimi sayesinde çok iyi yüzerler. Çok derinlere dalıp uzun süre suyun altında kalabilirler. Ancak suyun altında soluk alamazlar. Bu yüzden ara sıra suyun üzerine çıkarlar.

Balıklar, mürekkebalıkları ve çok küçük deniz canlıları olan kriller fokların besinleridir. Katil balinalarsa, onların en büyük düşmanlarıdır.

Foklar toplu halde yaşarlar. Hatta bazen binlercesi biraraya gelir.

Dünyadaki diğer fokları da keşfetmek ister misin? Örneğin, burada bir Akdeniz foku ve yavrusu var. Onlar bizim ülkemizde bir deniz mağarasında yaşıyorlar.

Fotoğraf: Ali Cemal Güçlü

viruophotos

Fil Foklarıysa, dünyanın en büyük fokları. Erkek fil fokları, burunlarının üzerindeki buruşuk deri parçasını şişirebiliyor. İşte o zaman burunları tıpkı bir filin hortumu gibi görünüyor.

Anne fok, yavrusunu beslemek için balık avlamaya gitmiş.

Ama hangi yoldan geri döneceğini şaşırmış. Ona yolu sen göster ve yolda topladığı balıkların sayısını sağ alt köşedeki balıklı çerçevenin içine yaz.

Burada Neler Oluyor?

İşte bir kış manzarası! Ama burada değişik şeyler oluyor.

Sana nelerin değişik geldiğini anlatır mısın?

Kardan Adamın Burnu

Bir gece önce kar yağmıştı. Çekirdek ve Karamel sokağa çıkıp oynamışlardı. Sonra da kocaman bir kardan adam yapmışlardı. Kardan adama zeytinden gözler, havuçtan burun yapmışlar; başına şapka, boynuna da atkı koymuşlardı.

Çakçak, çam ağacının altına baktı.

Nerede?

Ertesi sabah kahvaltıdan sonra hemen kardan adama bakmaya gittiler. Güneş çıkmamış, kardan adam da erimemişti. Buna çok sevindiler. Ancak kardan adamın havuçtan burnu kaybolmuştu. Minik, Kırçıl ve Çakçak'la birlikte kardan adamın havuç burnunu aramaya başladılar.

Kırçıl, odunların
arkasına baktı.

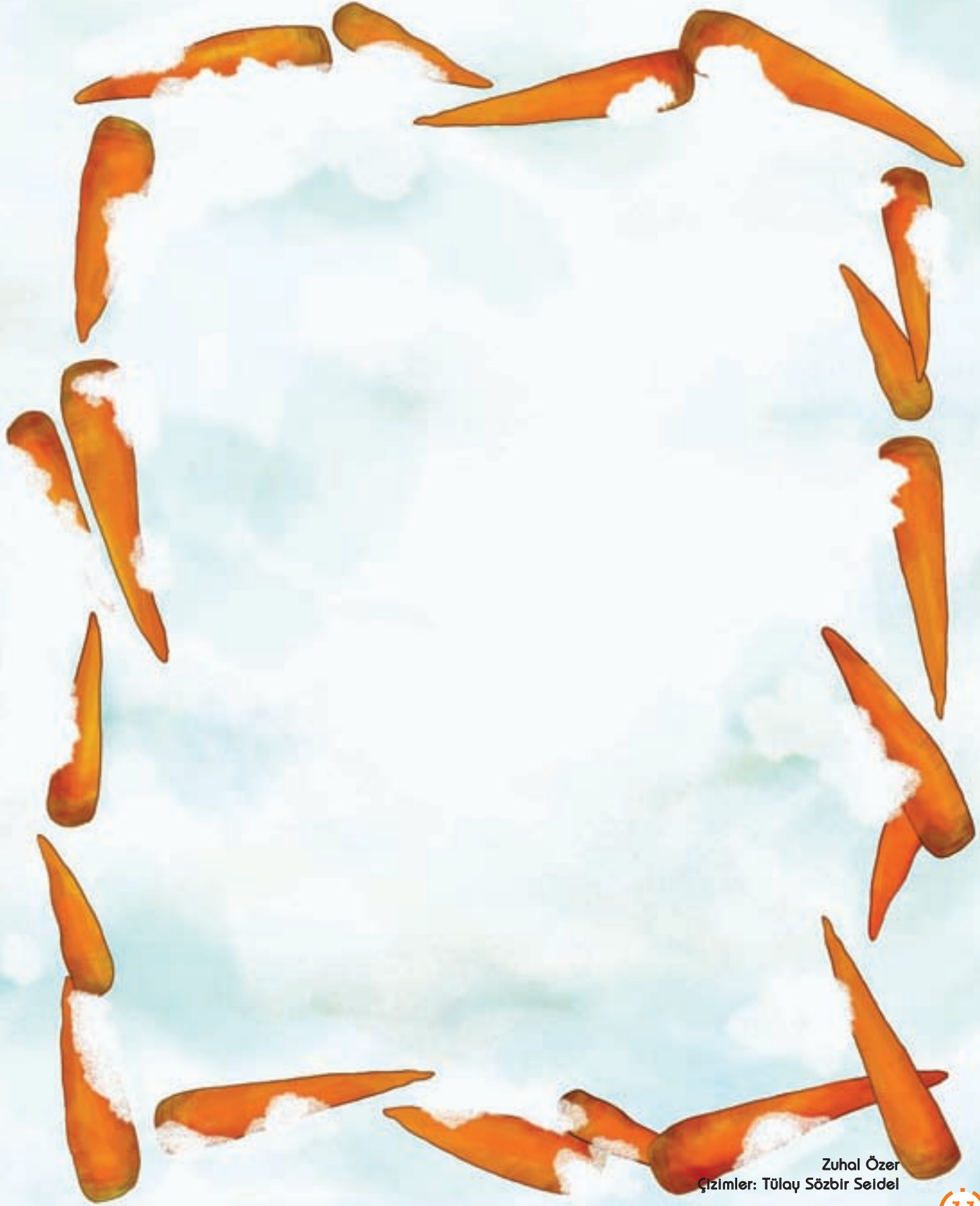
Minik çalıların arasına girdi.

Minik bir de ne görsün!

Bir tavşan, kardan adamın
havuç burnunu ktır ktır yiyordu.

Minik, kardan adamın burnunu bulduğunu arkadaşlarına
haber verdi. Sonra neler olduğunu buraya çizip anlatır mısın?

Zuhal Özer
Çizimler: Tülay Sözbir Seidel

Bu Kavanozun İçinde Kar Yağıyor!

Malzemeler:

- ◆ Kapağı sıkıca kapanan temiz bir kavanoz
- ◆ Kavanozun içine sığacak boyda plastik oyuncak ya da süs malzemesi
- ◆ Gümüş renkli sim (kırtasiyelerde ve tuhafiyelerde bulunabilir)
- ◆ Gliserin (eczanelerden alınabilir)
- ◆ Kavanozun içini dolduracak kadar kaynamış su (kavanoza konmadan önce soğuması beklenecek)
- ◆ Tutkal
- ◆ Çay kaşığı

Bu kavanozun adı, "kar kavanozu". Ancak, kar kavanozu yalnızca kış ve kardanadam konulu olmak zorunda değil, içine aklınıza gelebilecek başka konularla ilgili oyuncaklar da koyabilirsiniz. Hatta oyun hamurundan ya da kilden kendi figürlerinizi de yapabilirsiniz.

Oyuncağı kavanozun kapağının içine yapıştırın.

Kavanozun içine kaynamış suyu koyun. Ancak kavanozu tam doldurmayın. Kavanozun içinde, kapağı kapatılıp ters çevrildiğinde bir miktar hava boşluğu kalacak kadar su olmalı.

Suyun içine birkaç çay kaşığı gliserin ekleyip karıştırın. Gliserin eklemek, suyun yoğunluğunun artmasını ve simlerin daha yavaş hareket etmesini sağlayacak.

Yarım çay kaşığı kadar simi suya azar azar karıştırın.

Kavanozun kapağını sıkıca kapatıp ters çevirin.

Dilerseniz, kar kavanozunu bir parça kurdeleyle de süsleyebilirsiniz.

Aslı Zülal

Karda Yürürüm, İzimi Belli Ederim!

O gün çok kar yağmıştı. Minik, Karamel ve Çekirdek dışarı çıktılar.

Birlikte karların içinde yuvarlanıp oynadılar.

Çakçak da ayak izlerini takip ederek onları buldu.

Gördün mü hepsinin ayak izi farklı!

Üstelik yalnızca onların değil,

tüm hayvanların ayak izi farklı! İyi ki de böyle!

Bu sayede, ayak izlerine bakarak

oradan kimlerin geçtiğini anlayabiliyoruz.

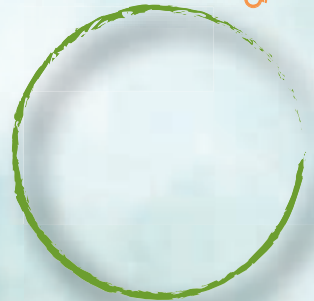
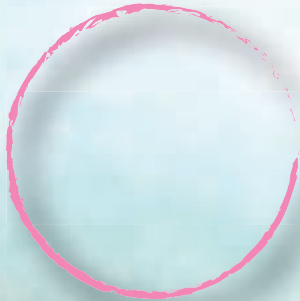

Heeeyy!
Nasıl buldum
ama sizi?

Sen de çevrende ayak izleri
gördüğün zaman, bunların hangi
hayvanlara ait olduğunu
bulmaya çalışabilirsin. Kedi,
köpek, karınca, tavuk, karga,
güvercin, ördek... Bakalım ilk
kimin ayak izini keşfedeceksin!

Bu Ayak İzleri Kimin?

Aşağıda dört hayvanın ayak izlerini görüyorsun. Bunlardan biri tavşana ait. Peki, diğer izler?.. Bunun için, dergiyle birlikte verilen çıkartmalar arasından, Minik ve arkadaşlarının dışındaki üç hayvan resmi çıkartmasını bul. İşte izler, bu hayvanlara ait. Ayak izlerini ve hayvanların ayaklarını incele, hangi izin hangi hayvana ait olduğunu tahmin et. Çıkartmaları da doğru yerlere yapıştır.

Hande Kaya
Çizim: Tülay Sözbir Seidel

Saklambaç

Minik, Karamel, Çekirdek,
Çakçak ve Kırçıl saklambaç
oynuyorlar. Biliyor musun,
bu oyunda ebe sensin. Haydi, onların
nereye saklandıklarını bul!

Şu Ayaklara Bak!

Ördeğin
ayakları tıpkı
birer kürek gibi.
Ayaklarını hareket
ettirerek suda
kolayca yüzer.

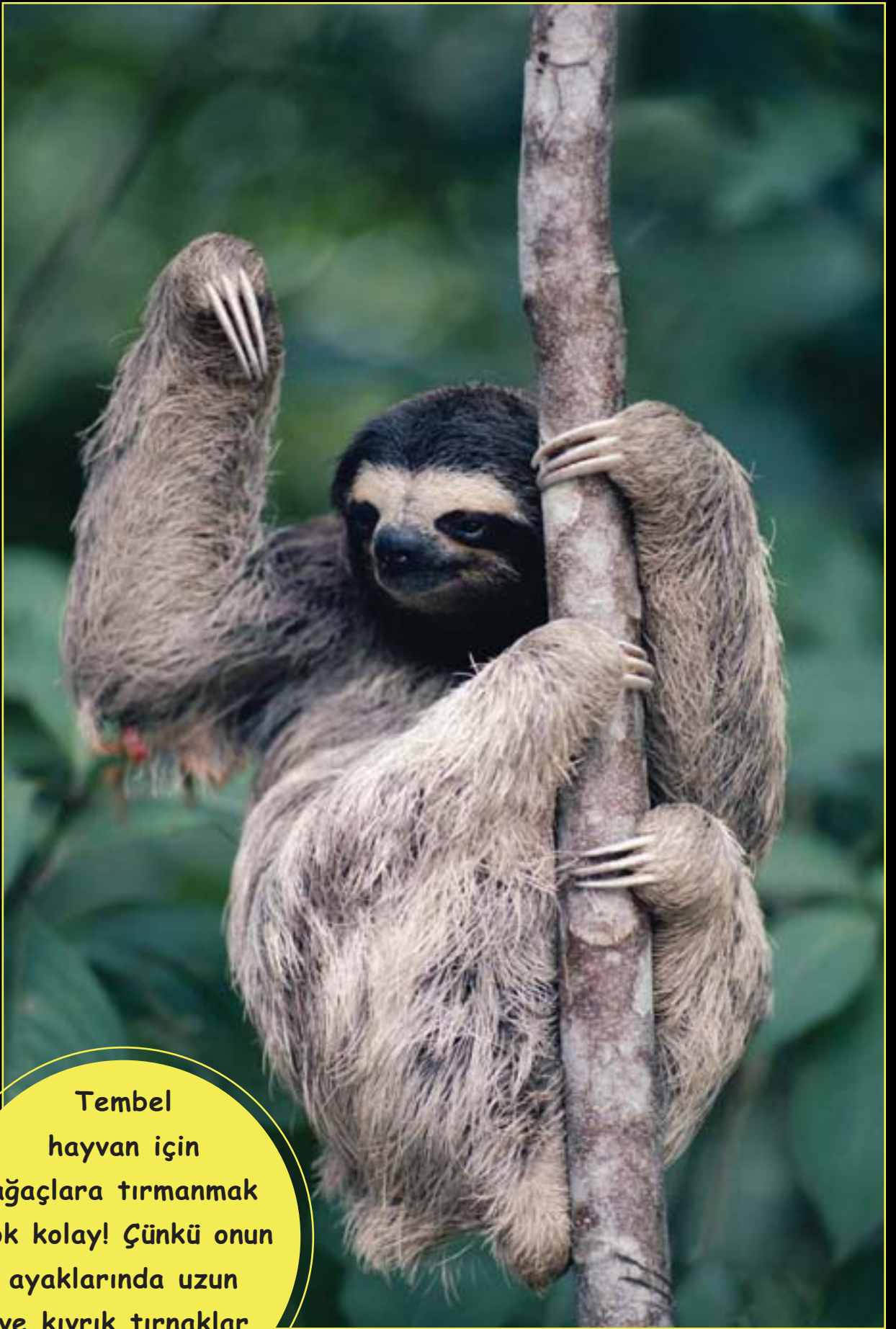
Kutup
ayısının kocaman
ayakları, kocaman
parmakları var!
Parmaklarının arasındaki
uzun tüyler onun
buzda kaymasını
önler.

Papağan
ayağıyla
yiyeceğini sıkı sıkı
tutabilir. Bu iş için
güçlü bir pençesi,
keskin tırnakları
var.

Ağaç
kurbağasının
ayak parmakları ıslak
ve yapışkan.
Bu sayede neredeyse
her yere
tırmanabilir.

Tembel
hayvan için
ağaçlara tırmanmak
çok kolay! Çünkü onun
ayaklarında uzun
ve kıvrık tırnaklar
var!

Her Yer Karla Kaplandığında...

Lapa lapa yağan karı seyretmek çok zevklidir. Ama bazen kar o kadar çok, o kadar çok yağar ki yollar kapanıverir! Böyle olduğunda, bir yerden bir yere gitmek çok zorlaşır. İşte o zaman, kar taşıtları çalışmaya başlar!

Gırrr, gırrr, gırrrrrrr...

Kar küreme makineleri karları tıpkı birer kürek gibi yoldan kaldırır ve kenarlara iterler. Böylece yollar yeniden kullanılabilir duruma gelir.

Kar püskürtme makineleri yoldaki karları alıp, bir boru yardımıyla yolun kenarına püskürtür.

Tuz serpmek makineleri kar yağdığında ve hava çok soğuk olduğunda yollara tuz serpmeye yarar. Peki tuz ne işe yarar? Bu sorunun yanıtını "Çakçak Keşfediyor" sayfalarında Çakçak'la birlikte keşfedebilirsiniz.

Kar kızakları, çok ama çok kar yağan yerlerde ulaşım amacıyla kullanılır. Çünkü buralarda kar, makinelerle temizlenemeyecek kadar çoktur. Kar kızaklarının tekerlek yerine uzun ve düz parçaları vardır. Bu parçalar, kar üstünde kayarak ilerlemeyi sağlar.

Motorlu

modern kızaklar elbette çok kullanışlı. Ama çok eski zamanlardan beri kullanılan basit kızaklar da aynı işi görmez mi? İşte, tahtadan yapılan bu kızakları, Haski köpekleri çekiyor. Kızağın büyüklüğüne göre onu çeken Haski sayısı da artıyor.

**İşte kutuplarda kullanılan bir otobüs! Tekerlekleri ne kadar da kocaman!
Biliyor musun, bu otobüs çok değişik bir amaçla kullanılıyor: Kutup
ayılarını gözlemlemek!**

visualphotos

visualphotos

**Bu da modern bir kar taşıtı!
Tekerlekleri ne kadar değişik,
değil mi? Peki, tekerlekleri buna
benzeyen başka bir taşıt biliyor
musun?**

**Karlı yolları açabileceğimiz ya da karda
kullanabileceğimiz bir taşıt olmadığı zamanlarda başka
araçlardan da yararlanırız. "Hedik" bunlardan biri. Bilirsin,
karda yürümek çok zordur. Ayağın kara batıp batıp çıkar. Ama
hedikleri ayağına takınca, karda yürümek çok daha kolay olur.
Şimdi derginin sayfalarına tekrar bak. Sayfalardan birinde ayağına
hedik giymiş bir çocuk resmi var. Bakalım onu bulabilecek misin?**

Çok Merak Ediyorum

Balinaların sirtında neden delik var?

İlke Hızal, 4 yaş

Balinalar, havayı "pofff" diye yukarı fıskırtır. Üstelik bu havanın içinde bir sürü su damlacığı da vardır.

Balinaların sırtında bulunan delik aslında onların "burun deliği"dir. Balinaların da tıpkı bizim gibi hava almaları gerekir. Bu yüzden su yüzeyine çıkarlar ve bu delik yardımıyla kolayca hava alıp verebilirler.

Haydi Mutfağa

Balkabaklı, Yer Fıstıklı Mini Kekler

Malzemeler

Kek İçin:

- X 1 1/4 su bardağı (300 gram) şekerless balkabağı püresi
- X 125 gram tereyağı
- X 3/4 su bardağı (140 gram) esmer şeker
- X 2 yumurta
- X 2 su bardağı (200 gram) tam buğday unu
- X 1 avuç (50 gram) çekilmiş yer fıstığı
- X 2 tatlı kaşığı portakal kabuğu rendesi
- X 2 yemek kaşığı zeytinyağı
- X 1 çay kaşığı karbonat

Süsleme İçin:

- X Süzme yoğurt
- X Bal
- X 80 gram bitter çikolata
- X Resim fırçası

Yumurta ve tereyağını kekinizi yapmaya başlamadan 1 saat önce buzdolabından çıkarın. Fırınınızı orta dereceye (170 °C) ayarlayın. Yumurtaları bir kaptan biraz çırpın. Ayrı bir kaptan da tereyağı ve şekeri krema kıvamına gelene kadar çırpın. Bu karışıma çırtığınız yumurtaları, kabak püresini, yer fıstığını, portakal kabuğu rendesini

ve zeytinyağını yavaş yavaş ekleyin. Un ve karbonatı da başka bir kasede karıştırarak yavaş yavaş ekleyin. Tüm malzeme iyice karışana kadar karıştırın. Elde ettiğiniz hamurdan mini kek kalıplarına birer tatlı kaşığı koyun. 15-20 dakika pişirin.

Süslemeye geçmeden önce Meraklı Minik'lerinle birlikte bir ön çalışma yapmanızı öneriyoruz: Bu ay dergimizde yer verdiğimiz hayvanların ve ayak izlerinin şekillerini bir kâğıda çizmek!

Şimdi beyaz renkli süsleme için süzme yoğurdu ve balı karıştırın. Karışımın oranını damak zevkinize göre

ayarlayabilirsiniz. Bu karışımı keklerin üzerine sürün.

Bu süsleme için bir seçeneğimiz daha var. Bir yumurta akını bir tutam tuzla çırparak kar haline getirdikten sonra 1 çay bardağı pudra şekeri ve 3-4 damla limon suyuyla karıştırın. Bu karışımı keklerin üzerine sürerek kekleri fırının en düşük ısısında (100 °C) 10-15 dakika daha pişirin. Yogurtlu, ballı karışım kısa bir süre

sonra kuruyup çatladığından, keklerin fotoğraflarda güzel görünmesi için biz bunu tercih ettik. Ama diğer seçeneğin çok daha sağlıklı olduğunu da hatırlatmak istiyoruz.

Artık hayvan motifli süslemeyi yapmak için çikolatayı eritebilirsiniz. Bunun için büyük bir kabın içine su koyun. Bu kabın içine girebilecek başka bir kaba da, parçalara ayırdığınız çikolatayı koyun. Kapları iç içe yerleştirin. Kısık ateşte, devamlı karıştırarak çikolatanın erimesini sağlayın. Kâğıda çizdiğiniz motifleri, kullanılmamış bir resim fırçası yardımıyla keklerin üzerine aktarabilirsiniz.

Âfiyet olsun, iyi eğlenceler.

Yazı ve fotoğraflar: İpek Kuşçu

Çakçak Keşfediyor

Buz Tuz!

Buz nasıl oluşur, biliyor musun?

Su, çok soğutulduğunda donar ve buza dönüşür.

Bunu görmek için iki küçük

kaba su doldurup buzluga koy.

Su donduktan sonra kaplardan birini buzluktan çıkar ve bekle.

Bir süre sonra buzun eridiğini,

yeniden suya dönüştüğünü

göreceksin. Peki, buzı daha

çabuk eritmenin bir yolu var mı?

Buz,
belirli bir sıcaklıkta
erimeye başlar. Tuz, buzun
daha düşük sıcaklıkta erimesine yol
açar. Bu yüzden kışın yollara tuz
atılır. Bu arada kaplardaki buzlar
eridikten sonra bunları yeniden
buzluğa koy.
Bakalım, tuzlu su
donacak mı?

Neden olmasın!

**Diğer kabı buzluğtan çıkar ve buzun
üzerine iki çay kaşığı tuz dök.**

Neler oluyor?

Küçük Eller İşbaşında

Kasım sayımızda, maske yapmanızı istemiştik.
İşte maskeleriniz ve siz!

Çukur İÖO Karaisalı - Adana

Umut Karakaya, Ezo Yazıcı
Samsun

Bilir Kreş ve Anaokulu - 6 yaş - Ankara

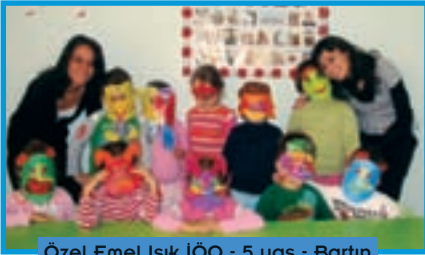
MAT FKB Özel Gelişim Okulları Anasınıfı
6 yaş -Eskişehir

Fatma Nur, Kader Ekin Yıldız
6 yaş - Edirne

Gözde Demir
6 yaş - Bursa

Özel Emel Işık İÖO - 5 yaş - Bartın

Eda Naz Koç
5 yaş - Merzifon

Ekin Onuk - 6 yaş
Kırklareli

Şehit Öğretmen Neşe Altın Anaokulu
Papatya Sınıfı - Tekirdağ

Şehit Polis Muzaffer Öztas İÖO - Amasya

Şehit Jandarma Yarbay Pilot Yusuf Turgut İÖO
Şirinciler Sınıfı - Van

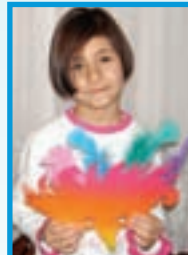
Zeliha İdil Gültekin - 6 yaş
Kahramanmaraş

Türkan Yamantürk İÖO Anasınıfı
Ankara

İdil Bengi Güneysu
5 yaş - Ankara

İşilsu Doğanbaş
5 yaş - Amasya

Yazlık Necmiye Gürbüz İÖO - Sakarya

Mahmut Sami (6),
Osman Nuri Boz (3) - Ankara

Eylül Ufacık
5 yaş - Konya

İdil Buldan
4 yaş - Samsun

Janset Öztürk
6 yaş - Ankara

İpek Bulut
5 yaş - İstanbul

İlayda Ezgi Koca
6 yaş - Konya

Oğuzhan, Burak, Sayhan, Emine, Cem, İsmail,
Caner, Helin, Berkay, Ahmet - Adıyaman

İrem Ölmez
5,5 yaş - Tekirdağ

Dağdibi İÖO Ana sınıfı Kalkandere - Rize

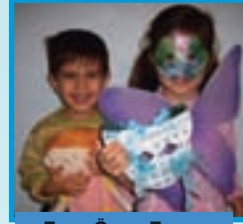
Ali Arda Atlı - 2,5 yaş
Kocaeli

Ahmet Etka Mutlugün
5 yaş - İstanbul

Safiye Sinem Bayazıt
6 yaş - Bursa

Ege, Özge Turan
Taşkent - Özbekistan

Ahmet Baranalp Yücel
6 yaş - Hatay

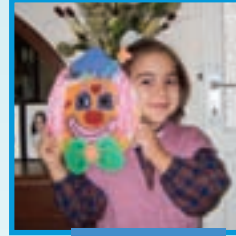
Anıl Tan Aktan
6 yaş - Ankara

Ata Hancıoğlu
4 yaş - İzmir

Atahan Özmen
3,5 yaş - Gökçeada

Ayça Ballıöz
5 yaş - Kocaeli

Can Doğan Memili
6 yaş - Konya

Buse Şengün
5,5 yaş - Antalya

Cansu Karbuz
5 yaş - Ardahan

Celalattin Sayhan İÖO -
Duygu Sınıfı - Adana

Mart sayımız için
atık malzemeler kullanarak yeni
bir eşya tasarlamanızı istiyoruz.
Tasarımınızla çekilmiş
fotoğrafınızı, adınızı, yaşıınızı ve
oturduğunuz ili yazarak, ister
postayla ister e-postayla bize
gönderebilirsiniz.

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi

"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi

Atatürk Bulvarı No: 221

06100 Kavaklıdere / ANKARA

merakli.minik@tubitak.gov.tr

Kırçıl'ın Seçtikleri

Oyun

Ayak İzleriyle Eğlence

Kışları kar yağan bir bölgede yaşıyorsanız, kar yağdığında bir “ayak izi gezisi” düzenleyebilirsiniz. Bunu en iyi kar tazeyken yaparsınız. Çocuğunuzla birlikte dışarı çıkın, kardaki farklı ayak izlerini inceleyin, bunların kimlere ya da hangi hayvanlara ait olabileceğini tahmin edin. Ayak izlerini izleyerek nereye gittiklerini bulmaya çalışın. Siz de farklı ayak izleri bırakın: yürürken, koşarken, zıplarken... Ya da birbirinizin ayak izlerine basarak ilerlemeye çalışabilirsiniz.

Kitap

“Karda Ayak İzleri”

Bu sayımızda, Kır Çiçeği Yayınları'ndan çıkan “Karda Ayak İzleri” adlı kitabı tanıtmak istiyoruz. 3 – 7 yaş grubuna yönelik bu kitabın kahramanı, bir kurt. Kurt, okuduğu tüm masallardaki kurtların korkunç ya da açgözlü olmasına bir parça içerliyor. İyi yürekli bir kurdu anlatan bir masal yazarak, kurtlarla ilgili önyargıları ortadan kaldırmayı düşünüyor. Ama, o da ne? Yoksa masalların bir bildiği mi var?... Karda Ayak İzleri'ni, Mei Matsuoka yazmış ve resimlemiş; Aslı Motchane Türkçeleştirmiş.

El İşi

Atıkları Değerlendirelim

Çöplerimize dikkatli bakacak olursak, her gün çöpe attığımız bazı nesnelerin yeni ve bambaşka bir biçimde kullanılabileceğini görebiliriz. Kimi zaman bu nesneler, sanat eserleri yaratmada ya da yeni eşyalar ve oyuncaklar yapmada yararlanılabilecek malzemeler olabilir. Örneğin, eski bir örtüden alışveriş çantası ya da oyuncak bebek elbisesi, tuvalet kâğıdı rulolarından kuklalar yapılabilir.

Gözlem

Camlardaki Buzlanmayı İnceleyebilirsiniz

Günümüzde birçok yapıda çift camlı pencereler kullanıldığından, camların buharlaşması ya da buz tutması belki de sık karşılaştığımız bir durum değil. Ancak, kışın arabaların camlarında buzlanma gözlenebilir. Bu olay, dışardaki hava sıcaklığının sıfırın altına düştüğü günlerde, içeride nem varsa gerçekleşir. İçerideki hava yoğunlaşır ve camın soğukluğunun etkisiyle buz oluşur. Camdaki buz, genellikle eğretti otlarının yaprakları gibi bir görüntü oluşturur. Bu şekillerin ortaya çıkmasında, camın yüzeyindeki çizikler ve sabun artıkları gibi maddeler de etkili olur.